

Asur'un Yahuda'ya saldırısı tamamen durduruldu. Bu bölümden başlayarak Yeşaya'nın son sayfalarına dek özel bir sevinç saçılır. Bu bölüme dek sayısız yükler, sıkıntılar bildirildi. Ama gelecek için kutsamadan da çok söz edilmektedir. Tanrı, halkını sürgüne göndermeden önce onu değerli vaatlerle donattı. Bu vaatlerin, Babil'deki kara günlerde Yahudalılar'ı nasıl aydınlattığı, imanlarını nasıl güçlendirdiği düşünölmeye değerdir.

Ama bunun dahası var! 40.-66. bölümler İncil'in bir özetidir. İncil'in «Çölde Rabbin yolunu hazırlayın» diyerek bağırın sesle başladığı gibi başlar (40:3); Vahiy'in de bittiği gibi «yeni gökler ve yeni yer»le biter (66:22). Yeşaya, sürgünleri sıkıntılarında avutmakla birlikte ileriye bakarak günah sıkıntısında ezilenlerin Mesih İsa'nın ölümüyle kurtulacaklarına da dikkat çekiyordu (53. bölüm, v.s.).

40:1 AllahINIZ ...kavmİM: Kişisel ilinti gösteren bu sözler, Tanrı'yla halkı arasındaki karşılıklı bağlantıyı vurgular (Yeremya 31:33; Hoşea 1:9,10). Sıkıdüzen görürken bile Tanrı Yahuda'dan yüz çevirmedi. «AllahINIZ» sözcüğü barışma eylemini içerir.

teselli edin: Yahudalılar'ın yaşadıkları çağ karamsardı. Yeşaya sürgünü bildirmişti (39:6,7). Ufukta ümit uyandırıcı olaylar gözüküyordu. Hayır, tam tersine! Bildirilen sıkıdüzene karşın avutulmamak için hiçbir neden yoktu. Tanrı'nın çocukları, en kötü koşullar altında bile avutulma haklarından yararlanmalıdır (2. Korintliler 7:4).

Yeşaya'nın aracılığıyla Tanrı'nın halkı avutması iki nedenle olanaklı oldu:

1. Yahuda günahından Tanrı'ya dönecek, imanla O'nun rehberliğini bekleyecekti.
2. Yahuda Babil'deki sürgünden özgür kılınacaktı.

Bu bölümde ilk konu yer alır, hemen bölümün ilk dört sözcüğüyle konunun özü bildirilir: Avutma.

teselli edin, kavmİMİ teselli edin: «Avut» emri, iki kez yenilenir. Peygamberler yoksa halkı avutmak istemiyorlar mıydı? Tam tersine, bu onların en hoş görevlerinden biriydi. Ne var ki, bazen avutulacak kişiler avutulmak istemezler. Sıkıntılarını Tanrı'nın kayrasından daha büyük görürler. Buldukları durumların özelliği yüzünden «Tanrı bile bize yardım edemez» gibi bir tutum içinde olurlar. Tanrı'nın vaatleriyle rahata kavuşacakları yerde kendi dehşetlerine sarılırlar. Sorunlarını büyüten, Tanrı'nın olanaklarını küçölten kişiler O'na tokat atmış gibi olurlar.

40:2 Yerusalem'in yüreğine söyleyin: «Peygamberlerin ruhunu esinleyen Rab Tanrı» (Vahiy 22:6), peygamberleri halkı avutmaya yöneltti. Bu kitabın ilk bölümlerindeki azarlamalardan sonra avutucu sözler bildirilmeliydi. Günah açığa vurulmalı (58:1'le ilgili nota bakın), ama günahı bırakanlar ümitsizlik içinde bırakılmamalıydı.

Tanrı günahlıyı ezmekten zevk almaz. Hezekiel aracılığıyla bildirdiği çağrı bunu kanıtlar: «Varlığım hakkı için, Rab Yahve'nin sözü, kötünün ölümünden değil, ancak kötü adamın yolundan dönüp yaşamasından zevk alırım; dönün, kötü yollarınızdan dönün; çünkü niçin ölesiniz, ey İsrail evi?» (Hezekiel 33:11). Avutucu Kutsal Ruh, sıkıdüzenle karşılaşanların O'na boyun eğdiklerini görünce çabuk davranır. Sıkıdüzen süresi uzarsa bile, Yargıç'ın saptadığı bir ceza biçiminde değil, sevecen Baba'nın çocuğu için uygun gördüğü geliştirme ve yetiştirme yöntemi olarak sürdürölür (İbraniler 12:10).

Avuntu bulmanın koşulları

1. Günah kaldırılmalı (Nehemya 1:9).

Yahuda'nın günahı iki kat ödendi. Ne var ki, bu bildiriye izleyen ayet «Rabbin yolunu hazırlayın» der. Tanrı'yla yeniden doğru ilişkide bulunmak için yargının tümüne katlanmak tek koşul değildir. Yahya'nın bildirdiği gibi günahı yaşamdan uzaklaştırmak ve günahlı yaşam biçimi yerine kutsal ilkeleri koymak gerekir (40:3'le ilgili nota bakın). Günahı yaşamayı sürdürenlere avuntu sunulmaz. Günahı terk edenler avutulur. Tanrı yolu kutsallık yoludur.

2. Günah için Tanrı'dan bağışlama dilenmeli (Nehemya 1:6,7).
3. Tanrı'nın saptadığı sıklık düzeninin uygun ve adil olduğu itiraf edilmeli (Nehemya 1:8).
4. Tanrı'nın acımasına başvurulmalı (Nehemya 1:9).

Avuntunun yöntemleri

1. Tanrı Kendini avutucu olarak tanıtır:

- a. Tanrı Baba (51:3; 66:13; 2. Korintliler 1:3,4)
- b. Tanrı Oğul (Luka 4:18-21)
- c. Tanrı Kutsal Ruh (Yuhanna 15:26; 16:7)

2. Tanrı Kutsal Söz aracılığıyla avutur.
3. Tanrı ruhsal önderler aracılığıyla avutur.
4. Tanrı, kişinin arkadaşlarıyla onu avutur. Eyüp'ün dostları bu işi başaramadılarsa da, her arkadaş bu denli beceriksiz değildir.

Avuntunun sonuçları

1. Tanrı'ya karşı iyilik bilirlilik.
2. İyilik yapmakta dayanıklılık: Bu Tanrı'ya şükretmek için en inandırıcı araçtır.
3. Övgü sunmak (Mezmun 116:12,19; İbraniler 13:15).
4. Esenlik ve sevinç (51:3; Yeremya 31:13).

doldu, bağışlandı, aldı: Bu fiillerin geçmiş zaman olarak yazılmaları, başka yerlerde de görüldüğü gibi (9:1; 14:27; 24:16; 32:10; 34:6; 37:25) peygamberliğin gerçekleşeceğine ilişkin güveni vurgular. Yeşaya tüm peygamberlik sözlerini Tanrı'nın tasarısında tamamlanmış olarak gördüğü için bildirileri bitmiş bir olay olarak duyurdu.

savaş zamanı doldu: Bir gün Mesih inanlılarına da «Savaş zamanı doldu» denilecektir. Pavlus'la birlikte «Sağlık 2 yar 2 yar 2 t 2 n, koşu alan 2 n 2 sonuna ulaşt 2 n, iman 2 korudum » (2. Timoteos 4:7) diyebilenler en mutlu kişiler sayılır.

(Yerusalem'in) fesadı bağışlandı: Yerusalem'dekiler günahlarının karşılığını kendileri ödeyemediler. Yalnız Tanrı, kişiyi günahı arındırabilir, günahlıyı bağışlayabilir ve günahın yol açtığı zararı onarabilir (54:7,8,10).

bütün suçları için Rabbin elinden iki kat karşılık aldı: Yasa'ya göre çalınmış malın iki katı ödenecekti (Çıkış 22:7-9). Başka suçlar için de iki kat karşılık saptanırdı (Yeremya 17:18; Vahiy 18:6).

İsrailliler'i yalancı ilahlara tapınmaktan arıtmak için sürgün döneminin kat kat yeterli olduğu söylenir. Çünkü sürgünden dönenler arasında putperestlik artık duyulmamıştı. Ne var ki, sürgüne gidenlerin sayısına göre dönenlerin sayısı çok azdı. Neden? Dönmeyen İsrailliler, onları sürgüne gönderenlerin geleneklerini, dinini ve yaşam tarzını benimsediler mi? Bu sorunun kesin yanıtı yoktur.

iki kat: «İki kat» neyi anlatır? Birkaç olasılık şunlardır:

1. Hem İsrail'in on oymağı, hem de Yahuda sürgüne götürüldü.
2. İsrailliler hem Asur ve Babil tarafından sürüldü, hem de Roma İmparatorluğu altında bağımsızlığını yitirdi. Roma İmparatorluğu, önceleri Yahudiler'e özel haklar tanıdı. Ne var ki, sonradan Roma'nın Yahudiler'e baskı yapması, uluslar arasına dağılmaları için önemli bir neden oldu (Markos 13:2; 1. Petrus 1:1).
3. Günahlıların yerine ölen İsa Mesih günahın borcunu öylesine ödedi ki, çağlar boyunca işlenen tüm günahların karşılığının iki kat ödendiği söylenebilir (Romalılar 5:15-17).

40:3 çağırının sesi: «Rabbin büyük ve korkunç günü gelmeden önce Ben size peygamber İlyayı göndereceğim ...» (Malaki 4:5,6). İlyanın gelişi Rabbin korkunç gününden önce olacaktı (Yahya 11:3; İsa Mesih'in ilk gelişi Rabbin korkunç yargı günü değildir!). Yahya bu peygamberlikleri bir bakıma tamamladı, bir bakıma tamamlamadı (Matta 3:3). Mesih İsa'nın dediği gibi: «İkin İlyas gelir ve her şeyi düzene koyar. Gerçi İlyas gelmiş bulunuyor. Ama size derim ki, onu tanınmadılar» (Matta 17:11,12). İlyas, Vaftizci Yahya'nın kişiliğinde simgelenmiş olarak gelmiştir. Yahya Kurtarıcı'nın günahattan kurtuluş getirdiğine tanıklık ederek ve halkı günahattan dönmeye çağırarak İsa Mesih'e düz yol hazırlıyordu (Luka 1:12-17). Ne var ki, ayrıca dünyanın sonunda İlyas kendisi dönecek ve Rabbin yargı gününü bildirecektir.

Çölde: Yahya'nın vaaz ettiği ortam, ahlaksal bir çöldü. Onu dinleyenler, bu çölde Tanrı'ya düzgün bir yol hazırlamaya çağırıldılar (Matta 3:2-12; Luka 3:10-14). Bu yolu hazırlamak için tek bir yöntem vardı: Yahya'nın çağırıldığı gibi, her insan günahından dönerek yaşamını Tanrı'nın denetimine teslim etmeliydi (Luka 1:16). Rabbin yolu kutsallık yoludur (35:8).

Ne yazık ki, İsa Mesih dünyaya gelince O'nun için yer bulunamadı. İsrailliler Roma egemenliğinin zincirlerini koparan bir Kurtarıcı'yı hoş karşıladılar, ama Roma'ya bağımlı oluşlarının ulusal günahlarının sonucu olduğunu Söyleyen'in yetkisini kabul etmezlerdi. Ölümünden Kurtarıcı'ya dönerlerdi, eğer O ölümü gerektiren günahattan dönmelerini koşul koşmasaydı. Ama İsa günahla ilgili gerçeği gizlemeyerek İsrailliler'i sürekli gücendiriyordu. Onlar da günahattan özgür edilerek Mesih için düz bir yol yapmaya hazır değillerdi.

Günümüzdekiler de onlardan pek farklı değiller. Cezadan, günahın olumsuz sonuçlarından, ölümden, cehennemden onları kurtaracak bir Kurtarıcı'yı isterler; ama onları gururdan, yetki tanımazlıktan, aşırı isteklerden, tutkunluklardan arıtmak isteyen'e düşman gözüyle bakarlar. Rahat bir geleceği garanti edeni alkışlarlar, ama taştan yüreklerini ete döndüren, onlardan günah işleme sevgisini arıtan, onlarda temiz yüreği Yaratabilen'i hor görürler.

Allahımız: İbranice, «Yahve». Bu ayet İsa Mesih'in Yahve olduğunu kanıtlar (Matta 3:3,11).

40:4 her dere yükseltilecek ... : Tanrı'ya yaklaşmak için her engel kaldırılmalı. Bazıları, günahlarının ağırlığını anladıkları için kurtulmalarını olanaksız görürler. Gözleri ümitsizlikten Tanrı'nın acımasına doğru yükseltilmelidir. Bazıları ırklarına, yasalarına, geleneklerine güvenerek Tanrı katında doğru sayılacaklarından kuşku duymazlar (Romalılar 9:31,32). Böyleleri alçaltılmalıdır (Efesliler 2:8,9).

O'na gelmek isteyen her kişi düz yolda, yani aynı düzeyde olmalıdır (Romalılar 11:32). Tanrı'ya yaklaşmak isteyen her kişi, hakkı olmadığını, kurtuluşu elde etmek için kendisinin hiçbir katkıda bulunamadığını ve günahları bırakmak gerekliliğini kabul etmelidir (Titus 3:5,6).

Şöyle bir benzetme yapılabilir:

1. İmansızlığın çukurları Kutsal Yazı'nın bilgisiyle doldurularak düzlensin.
2. Tanrı'nın Sözü'nde bildirilen istemine uymayan bütün gurur dağları alçaltılsın. İman yaşamına aykırı olan her sözdinlemezik tepesi yerle bir edilsin.
3. Tökez taşları kaldırılsın.
4. Engelleri yenen araçlarla -- dua ve dayanıklılıkla -- Kurtarıcı'ya yaraşır biçimde yol yapılsın.

40:5 Rabbin izzeti: Tanrı'nın yüceliği cennette sürekli görünür. Dünyada zaman zaman belirli tarihsel olaylarda açıklanmıştır. Örneğin:

1. Gündüz bulut olarak, gece de ateş olarak görünmüş sütunda (Çıkış 13:21).
2. Antlaşma sandığının üzerinde (Çıkış 25:22; Levililer 16:2; Hezekiel 10:4)
3. Yıldızbilimcilere görünen yıldızda (Matta 2:2,9,10)
4. İsa Mesih'te
 - a. «Tanrısal Söz beden oldu ... aramızda yaşadı» (Yuhanna 1:14).
 - b. «Tanrı yüceliğinin parıltısı, Tanrı'nın öz varlığı niteliğinde olan ...» (İbraniler 1:3).
 - c. «İsa bu ilk belirtiyi Galile'nin Kana kentinde gösterdi ve yüceliğini açıkladı» (Yuhanna 2:11).
 - ç. Lazar'ın mezarında, «Sana, iman edersen Tanrı'nın yüceliğini göreceksin demedim mi?» dedi (Yuhanna 11: 40).
 - d. «Yahuda dışarı çıkınca İsa, «Şimdi İnsanoğlu yücelendi» dedi, «Tanrı da O'nda yücelendi»» (Yuhanna 13:31).
 - e. Ölmeden önce bahçede dua ederken, «Şimdi, ey Baba, dünya olmadan önce yanında taşıdığın yücelikle katında beni yücelt» (Yuhanna 17:5).

bütün beşer O'nu hep birden görecekler: «Çağırının sesi» (40:3) hem Yahya'yı hem de İlyas'ı anlattığı gibi «bütün beşer O'nu hep birden görecekler» cümlesi ikili anlam taşır. Hem Mesih İsa'nın ilk gelişini hem de Yargıç olarak gelecek oluşunu içerir (35:2,4; 52:10; Matta 24:27,29,30; Luka 3:6; 17:24,25). Ne var ki, bu ayette ikinci gelişi daha çok vurgulanır.

Rabbin ağız söyledi: Kutsal Yazı'da Yeşaya'dan başka hiçbir yazar bu deyim kullanmaz; Yeşaya bunu iki kez daha kullanır (1:20; 51:8:14). Böylece Tanrı Sözü'nün değişmezliğini vurgular (14:24,27; 40:8; Sayılar 23:19).

Tanrı'nın vaatleri iki çeşittir: Koşullara bağlı olan ve bağlı olmayan. Koşullara bağlı olmayan vaatler şunlar gibidir:

1. Tanrı tüm insanları dünyasal tufanla bir daha yok etmeyecektir (Tekvin 9:11).
2. Yerin gelecek tüm günleri süresince ekme, biçme, soğuk, sıcak, yaz, kış, gündüz, gece kesilmeyecektir (Tekvin 8:22).
3. Ölüler ülkesinin güçleri kiliseyi alt etmeyecektir (Matta 16:18).
4. İsa Mesih ikinci kez dünyaya geldiğinde ulusları yargılayacaktır (Matta 25:31-45).
5. Kötüler sonsuz cezaya, doğru kılınmış olanlar sonsuz yaşama gönderilecekler (Matta 25:46).

Koşullara bağlı olan vaatler, en çok Tanrı'nın belirli bir kişi ya da belirli bir insan grubuyla yaptığı antlaşmalardır (Örneğin, Tesniye 11:26-28; Levililer 26:27,28,32,33). Eğer bu kişi antlaşmanın koşullarını yerine getirmemezse, Tanrı onun antlaşmanın maddelerini yerine getirmeyişini görmezlikten gelmez. Tanrı'nın doğruluk ve adalet gibi diğer nitelikleriyle orantısız bir biçimde sevecenliğini vurgulayarak O'nun günahı cezalandırmayacağı sanılmamalıdır. Günahlıyı yola getirmek için onu kıracak bir davranışta bulunmaktan çekinmez. Tanrı bu kişinin belirli eylemlere bağlı olan vaatleri hak etmediğini bildirmelidir. Bunu yapmazsa Tanrı Kendi Sözü'ne karşı gelmiş olur, ki bu kesinlikle olanaksızdır (Sayılar 23:19; Titus 1:2).

40:6 söyleyenin sesi: «Çağırının sesi» Yahya'nın (İlyas'ın), söyleyenin sesi Tanrı'nındır. Ne sevindiricidir ki, «Bağır» buyruğuna karşılık olarak «Ne bağırırım?» diye soruldu. Bu soru hem ademoğlunun bilgi eksikliğini hem de tek gerçek kaynağının Tanrı olduğunu vurgular. Peygamberler yalnızca Tanrı'nın o an için söylemek istediği haberi bildirmeliydi (Tesniye 18:20). Örneğin, göğün üçüncü katına götürüldüğünde Haberci Pavlus öğrendiği bilgileri insanlarla paylaşamazdı (2. Korintliler 12:2-4). Ama Tanrı'nın onun bildirmesini istediği konular İncil'in dörtte birini oluşturur.

bütün beşer ottur ...: İnsanlar kendilerini beğenmeye, yüksek görmeye çok eğilimlidir. Kendi geleneklerini ve felsefelerini Tanrı'nın gerçeğinden üstün tutarlar. Tanrı görününce (40:5) insanların bu gibi akılsızlıkları açığa vurulacaktır. Kalıcı olan, kırların otuna benzeyen insan değildir (37:27; 40:15,17,23,24; Eyup 5:25; Mezmur 90:5,6; 92:7; 103:15; Yakup 1:10-11). Kalıcı olan Tanrı Sözü'dür. Bu nedenle insanlar O'na inanmalı, O'na uymalı, kendi görüşlerine duydukları hayranlıktan vazgeçmelidirler (Markos 7:6-8; Koloseliler 2:20-23; 1. Petrus 1:23-25).

40:7 ot kurur: Yahuda'nın güvendiği tüm ulusların yardımı boşa çıkacaktı, çünkü insanların gücü ancak kuru otun gücü gibidir (2. Krallar 18:21). Ama Yahve, İsrail'e verdiği tüm vaatleri yerine getirir (44:26; 45:19; 52:6; 53:1; Yeremya 44:28-30).

çiçek solar: Tüm doğa otun öğretisini yansıtır. Kış mevsiminde karın bembayaz oluşu parıltı saçar. Ama çok olmadan kirle kaplanır, erir, ortadan kaybolur. İlkbaharın çiçekleri yaz güneşi altında yanar, yaz çiçekleri sonbahar serinliğine dayanamaz. Sonbaharda meyveler kopar, rengarenk yapraklar dökülür. Ademoğlunun gücü, bilgeliği, zenginliği, güzelliği, bilgisi, sanatı çürümeye bağlıdır. Güve ile pas insanın tüm başarılarını yiyip bitirir, hırsızlar da emeğinin ürünlerini çalar (Matta 6:19). (Efraim, solan kır çiçeğine benzetilir [28:1]).

ot, çiçek: Ot insanın bedenini besler. Çiçek insanın canını sevindirir.

Rabbin soluğu eser: «Rabbin soluğu» ve «Tanrımız'ın Sözü» (40:8) eş anlamlıdır (Mezmur 33:6; Yuhanna 1:1,3'ü karşılaştırın). Tanrı ağızından çıkan soluk gibi Sözü'nü bildirdi. Yazıldığı gibi «Tüm Kutsal Yazı Tanrı Vahiysidir» (2. Timoteos 3:16). Bu ayetin devamı, Vahiynin amacını bildirir: «Gerçeği öğretmeye, yüreği eleştirmeye, yaşamı düzeltmeye ve doğruluk yolunda eğitmeye yarar.» Bir kişi Kutsal Yazı aracılığıyla öğretilmeye, eleştirilmeye, yaşamını düzeltmeye ve doğrulukta eğitime gönüllü değilse, Tanrı Sözü'nün yargılayıcılığıyla karşı karşıya gelir. Sıcak bir esinti çiçekleri ve otları nasıl kurutursa, Tanrı Sözü de insanları öyle yargılar (11:4; 30:33; 40:24; Eyup 4:9; Yuhanna 12:48).

40:9 Sion'a müjde getiren, yüksek dağa çık: (52:7; Romalılar 10:15) «Sion'a müjde getiren», «Yerusalem'e müjde getiren» cümlesine koşuttur.

yüksek dağa çık: Eski günlerde halka önemli bir haberi duyurmak isteyen kimse, dağa çıkardı (Hakimler 9:7; Matta 5:1).

sesini ... yükselt, korkma: (Süleyman'ın Meselleri 29:25; Efesliler 6:19)

Yahuda şehirleri: Hem Yerusalemler hem de Yahuda kentleri yıkıntı durumunda olacaktı (44:26; 64:10).

Yahuda şehirlerine de: İncil'de buyrulan sıraya göre müjde ilk başta Yerusalemler'de, sonra Yahuda'da, daha sonra Samiriye'de ve en sonunda dünyanın bütün uluslarına duyurulacaktı (Luka 24:47,49; Haberciler'in İşleri 1:8).

İşte Allahınız: Gelecek olan İsa Mesih'tir (Zekarya 12:10; 14:5). Bundan kuşku yoktur. Gelecek olan Yahve'dir (40:10). Bundan da kuşku yoktur. Böylece Mesih İsa'nın Yahve olduğu apaçıktır. Tanrı aramızda, ne sevindirici bir gerçek!

40:10 Kendisi için bazusu saltanat sürecek: «Rabbin kolu», «Rabbin eli» Yeşaya'nın sık sık kullandığı deyimlerdir (5:25; 9:12,17; 10:4; 11:11; 31:3; 51:9; 53:1; 62:3, v.s.). «Rabbin kolu» Tanrı'nın her güce sahip olduğunu simgeler. Rabbin bazusu kimdir? İsa Mesih olduğu 53. bölümden öğrenilir (Hezekiel 34:24).

mükâfatı kendi önündedir: (62:11; Vahiy 22:12). «Ücreti kendisiyle beraberdir» cümlesi «mükâfatı kendi önündedir» cümlesine koşuttur» (Yukarıda «Sion» ve «Yerusalemler» ile ilgili nota bakın, 40:9).

40:11 sürüsünü çoban gibi güdecek: (49:9,10; Mezmur 23:1; 77:20; 78:52; 80:1; Hezekiel 34:23; Yuhanna 10:2-4,11,14-15; İbraniler 13:20; 1. Petrus 2:25). Tanrı'nın sevecenliği vurgulanır. Şöyle:

1. Tanrı sürüsünü sever.
2. Tanrı sürüsünün gereksinimini sağlar (40:11; 49:9,10; Yeremya 31:10; 50:19; Hezekiel 34:11-16).
3. Tanrı sürüsünün önünden giderek ona en yararlı yolu gösterir (49:10; Mezmur 78:52; Yuhanna 10:3,4).
4. Tanrı sürüsünü korur; hiç kimse koyunları elinden koparamaz (Yuhanna 10:11-13,28).
5. Tanrı koyunları tek sürüde birleştirir (Yuhanna 10:16).
6. Tanrı sürüden kaybolanları arar (Matta 18:11; Luka 15:4,5; Yuhanna 10:16; İbraniler 13:20; 1. Petrus 2:25; 5:4).
7. Tanrı çoban niteliklerini ve görevlerini koyunlara verir (Yuhanna 21:15-17).
8. Tanrı yaşamlarının sonunda koyunları cennetteki «ağıllara» getirir (Matta 25:32-34).

kolu ile kuzuları toplayacak: Bu ayet, Tanrı'nın İsraili sürgünleri dağıtıldıkları yerlerden toplayacağını da içerir (46:3-4; Mezmur 126; Yeremya 23:3,4).

bağrında taşıyacak: Sürüden yaşlı bir koyun ayrılınca Çoban, kopeğini yolu şaşırmanın ardından gönderir. Bir üzüntü aniden dış gösterir ve Çoban'ın sevincini kapar. Bir sıkıntı hırlayarak saldırır. Karşılaştığı bu saldırı, koyunu Çoban'ının yanına dönmeye iter. Çoban ise, koyunu omzuna alır. Koyunun ayaklarından tutulması, başının bir aşağı bir yukarı kimıldaması rahat bir durum değildir. Ne var ki, koyun böylece sürüdeki güvenliğe kavuşur (Luka 15:5). Kuzulara gelince Çoban onları omuzlarında değil, bağrında taşır, kolları onları sarar. Çoban'ın bağrında olan kuzular O'nun

sevgiyle atan yüreğini duyar, yüzüne sürekli bakarlar. Çoban kuzuların korktuklarını hemen ilk belirtide anlar, onları okşar, avutur. İsa Mesih, sevecenliğine özel gereksinimleri olanları -- çocuklar, imanda yeniler, zayıf inanlılar, yaşlılar, üzüntülülere -- bağrında taşır. Çoban'ın bu denli zarif bakımı ne denli çok özveri ister.

emzikli olanları yavaş güdecek: (Tekvin 33:13,14)

40:12-25 Bu parçada Tanrı'nın büyüklüğü ve bilgeliği insanların küçüklüğü ve bilgisizliğiyle karşılaştırılır. İsrail Tanrı'nın özniteliklerini O'na yaraşır bir biçimde anlamalıydı. Bu nedenle Yeşaya Tanrı'nın ululuğunu, gücünü ve acımasını açıklamaya koyuldu. Aynı zamanda Tanrı'yı bu şeylerle karşılaştırır:

1. İnsanla (40:15-17,23,28-31)

Yeşaya Tanrı'yı insanla karşılaştırdığında O'nun insanlara acımasını, gösterdiği sevecenliği, onlarla paylaştığı gücü vurgular.

2. Yalancı ilahlarla (40:19-20)

3. Maddesel nesnelere (40:21,22,26)

Tanrı'nın değerini önceden anlamayan bir kişi bile, bu ayetleri okuduktan sonra O'nun ululuğuna, bilgeliğine hayran kalır. O'na gönül borcunu bilir ama Libnan'daki ormanlarla koyunların O'nun görkemine yaraşır bir kurban sunmak için yetersiz olduğunu anlar (40:16).

40:12 avucunun çukuru içinde suları ölçen ...: Yukarıda «Rabbin kolu»nda olduğu gibi «avucunun çukuru» anlatımı da bir antropomorfizmdir (insan biçimciliktir).

Tanrı'nın gücü ve yüceliği özellikle yaratılışta açıkça görülmektedir (Eyup 38:4-6; Mezmur 19:1,2; Süleyman'ın Meselleri 30:4; Romalılar 1:20).

1. Yaratılışın erki

Yaratılış nedir? Hiçten yaratmaktır (İbranice, bârâ, 4:5; 40:26;41:20; 45:8,12,18).

2. Yaratılışın uzamı

3. Yaratılışın düzeni

4. Yaratılışın uyumu

Tanrı'nın gücü ve yüceliğiyle birlikte yaratılışta O'nun sevecenliği görünür. Yaratılışın hiçbir ögesi O'ndan gizli değildir (Mezmur 139:7-12). Tanrı yaratılışı kendi haline bırakmadı. Her bir parçası varlığını O'nda sürdürmektedir (Kolosaliler 1:17).

karıyla gökleri ölçen: (48:13; 40:22'le ilgili nota bakın).

40:13-14 öğütçüsü olup O'na öğreten kimdir ... O'na anlayış veren ... : Tanrı'nın Kendisinin dışında hiçbir öğütçüsü yoktu (40:25; Romalılar 11:34; 1. Korintliler 2:16).

40:15 milletler kovadan düşen bir damla gibi: Önceki ayetlerde örneklerin doğadan verilmesi gibi, şimdi de tarihten seçilmektedir.

40:16 yakmak için Libnan yetmez ... onun hayvanları yetmez: İnsanlar Tanrı'ya gelmiş geçmiş tüm sunuların sınırlarını aşan bir sunu getirse bile yine de O'na borçlarını ödemiş olmazlar; Tanrı da onları kabul etmek için herhangi bir zorluk altında olmaz (Mezmur 50:8-14). Tanrı'ya sunulan törenler, dualar, hizmetler, insanın kendine çektiği yoksunluklar, ne denli çok olursa olsun,

değersizdir (Efesliler 2:8,9). İsa Mesih'in aracılığıyla sonsuz yaşamı kabul etmemiş kişinin hizmeti ya batıl inançtan doğar, ya dinsel zorunluluğa bağlı biçimsel bir davranıştır, ya da kişisel yarar görmek ümidinden kaynaklanır.

40:17 O'nun önünde tüm milletler bir hiç gibidir: Tanrı önünde uluslar şöyle tanımlanır:

1. «Bir hiç gibidir» (İbranice, «'ayin», «hiç olmak, varlığı olmamak, yok, hiç [bir yerde]»)
2. «Hiçten az», (İbranice, «eh'fes», «son, durdurulma, en uzak parça, [ayak bileği]»)
3. «Boş şey» (İbranice, «tohu», «yıkıntı, çöl, kır, değersiz şey, kargaşalık, boş yer, biçimsiz, hiç») (Mezmur 62:9; Daniel 4:35)

40:18 Allah'ı kime benzetiyorsunuz: Yeşaya Tanrı'nın görkemini bir oyma ya da dökme heykelle sınırlamaya koyulanlara karşı öfkelerini alayla belirtti. Tanrı bu denli alçak hakaretlerle küçültülmez. 40:18-26'da Yeşaya şu noktaları vurguladı:

1. Tanrı'nın gücüyle görkemini
 - a. Yarattığı tüm varlıklardan yüce oluşunu (40:22).
Tanrı'nın yaradılışı O'nun niteliklerini bildirir (Romalılar 1:19,20). Ne var ki, hiçbir yaratık O'nun biçimini yansıtmaz. Eğer insanlar Tanrı'yı O'nun yarattığı bir maddeye benzetmeye kalkarlarsa, Mısırlılar'ın yaptıkları gibi güneşle başlarlar, yılanlarla sona erirler (Romalılar 1:23).
 - b. Tanrı'nın dünyayı yaratmasının O'nun için çok kolay bir iş olduğunu (40:22).
 - c. Ademoğulları arasındaki en güçlülerin de Tanrı'nın sıkı denetimi altında olduğunu (40:23,24).
 - ç. Evrenin düzenini kurmak ve korumak için sahip olduğu bilgi ve bilgeliği (40:26).
2. Tanrı'yı tanımayanların O'nu betimleme çabalarının aptallığını (40:18-20).

Tanrı insanların düşüncelerinden daha yüksektir, ellerinin yaratabildiği her şeyden görkemlidir (40:13,14,25). Sanatın kültürde önemli rolü vardır. Bir sanatçı ustalıkla soyut düşüncelerini somutlaştırır. Ama oluşturduğu somut eser ruhsal gerçeklik olarak kabul edilirse, değer kazanacağı yerde bir alay nesnesi olur.

40:19 işçi dökmüştür: Yeşaya önceki bölümlerde bir iki kez yalancı ilahlara tapınma konusuna değindi (2:8; 31:7), ama kitabın son bölümlerinde bu alçaklığa sık sık saldırır (41:7; 44:9-17;46:6,7). Kullandığı panzehir alaydır.

altınla kaplar: Putun görünüşü ne aldatıcıdır! Dışı altınla kaplı ama içi kurşun, bakır ya da ağaçtır (Mezmur 115:4-8; 135:15-18).

gümüş zincirler: Yalancı ilahlara değerli süs eşyaları takılırdı.

40:20 böyle bir takdimeye gücü yetmeyen adam: Yalancı ilahlara tapınanlar, Tanrı bağlılarını bazen utandırır (Malaki 3:8). Yoksul adam, yalancı ilahını ulu bir biçimde onurlandıramazsa bile, elinden geldiğince onu onurlandırır. Mesih inanlıları Tanrı'yı var güçleriyle onurlandırıyorlar mı, O'na yaraşır hizmet sunarlar mı? Tanrı inanlıların en üstün emeklerine layıktır (Mezmur 19:14; Süleyman'ın Meselleri 21:2,3; Romalılar 12:1-2; 14:17-18; Efesliler 5:8-10; 1. Timoteos 2:1-3; 5:4; 1. Petrus 2:20).

40:21 Bilmediniz mi?: Bu soru, sorulan kişilerin sorunun yanıtını kesinlikle bildiklerini vurgular (Romalılar 1:19-23).

başlangıçtan: (48:16)

40:22 içinde oturanlar çekirgeler gibidirler: (Sayılar 13:33; Mezmur 33:13,14; 113:4-6)

gökleri perde gibi geren: Orta Doğulular'ın sıcaklığa ya da yağmura karşı avlularına tente germelerini akla getirir (42:5; 44:24; 45:12; 51:13; Eyup 9:8; Mezmur 104:2; Yeremya 10:12; 51:15; Zekarya 12:1).

40:23 emirler, hakimler: (Mezmur 2:10-12). Kişi Tanrı'nın tükenmez gücü üzerinde düşünmelidir. Kalıcı sandığı geleneklere, hükümetlere, dinlere, fiziksel sistemlere tutunmamalıdır. Bu gibi şeylerin kalıcılığı aldatıcıdır. Yalnızca sonsuz çağlar boyunca gücü sürekli olan tek Tanrı'ya güvenilebilir.

40:24 sanki yere dikilmemişler: Emirler sık sık uzun boylu ağaçlara benzetilir (Mezmur 37:34-36; Daniel 4:10-15,20-26).

soluğu: (40:7)

anız: (5:24; Mezmur 83:13)

40:25 Beni kime benzeteceksiniz ki: (40:13,14,18). Bu ayet 19.-24. ayetlerin özetidir.

Kuddûs: (57:15; 1:4'le ilgili nota bakın).

40:26 onların hepsini adlarıyla çağırır: Adem hayvanların her birini özel niteliklerine göre adlandırdı (Tekvin 2:19,20a). Tanrı yarattığı her varlığın içyüzünü tanır, ona göre her birini adıyla çağırır (Mezmur 147:4). Acaba her bir Mesih inanlısı için hangi adı seçmiştir? Asıl niteliklerini yansıtan hangi adı uygun bulmuştur? Mesih inanlısı bunu bilseydi üzülür müydü, O'nun benzerliğinde bulunmayı daha çok önemser miydi?

40:27 ey Yakup ... ey İsrail: Yeşaya sık sık aynı ayette Yakup ve İsrail sözlerini kullanır (9:8; 10:21,22; 14:1; 27:6; 29:23; 41:8,9; 42:24; 43:1,22,28; 44:1,5,23; 45:4; 46:3; 49:5,6).

Rab benim yolumu görmüyor: Sergilenmiş gerçeklerin karşısında (40:22-26) «Tanrı benimle ilgilenmiyor, benim için araya girmiyor, bana rehberlik yapmıyor» denilmez (42:16; 49:14 [40:15-16, yanıtı!!!]; Mezmur 32:8,9; 37:5). Ne var ki, şöyle durumlarda insanlar Tanrı'nın güvenilirliğinden kuşkulandırmaya eğilimlidir:

1. Son bulmaz eziyet, siyasal bir güç ya da bireyler tarafından görünen baskı
2. Topluluk, aile, para ile ilgili bitmez zorluklar
3. Onmaz hastalık, dinmez sancılar
4. Tanrı'ya bağlı hizmette ürünsüzlük

Tanrı'nın güvenilirliğinden kuşkulandırmak bilgisizlikten değil, Tanrı'nın özyapısını bile bile anımsamaktan doğar. Gönüllü bir cahillikten beslenir (28:12; 30:15; Yeremya 29:19; Matta 23:37).

40:28 bilmediniz mi: «Kutsal Yazı'yı kendiniz için araştırmadınız mı?»

işitmediniz mi: «Babalarınızdan atalarınızdan duymadınız mı (Tesniye 6:6,7)?»

ebedî Allah: Yakınan İsrail Tanrı'yla ilgili şu gerçekleri anımsamaya çağırılır:

1. Sonsuz olduğunu

Ölümlülük beraberinde değişkenlik ve dönelikliği taşır. Tanrı sonsuz olduğu için tüm niteliklerinde ve amaçlarında en ufak bir değişiklik oluşmaz (İbraniler 13:8; Yakup 1:17). Tam güveniliridir.

2. Yaratıcı olduğunu

Tanrı'nın Yaratıcı olması O'nun da yaratıkları üzerine egemenlik sürmesini içerir.

3. Yorulmaz olduğunu

Gece gündüz yaratıklarına yardım etmeye hazırdır (Çıkış 13:21; 1. Krallar 8:29; Mezmur 121:3,4)

4. Anlayışının derinliğinin erişilmez olduğunu (Mezmur 147:5; Vaiz 3:11)

5. O'nu bekleyenleri güçlendirmesini (Mezmur 103:5)

«Güç» sözcüğü aslında Tanrı'nın sağladığı her şeyi içerir (Filipililer 4:19).

dünyanın uçlarını yaratan zayıflamaz ve yorulmaz: Tanrı yorulmak nedir bilmez. Hem Kendisi yorulmaz hem de yorulanlara güç verir, bitkinliklerini giderir (2. Korintliler 12:9,10). Kutsallığıyla birlikte Tanrı'nın sınırsız gücü ve sonsuzluğu en önemli nitelikleridir. Bu nitelikleri anlayan kişi, O'nda sarsılmaz bir ümit, yıkılmaz bir güven bulur.

O'nun anlayışının derinliğine erilmez: Her şeyin en ufak ayrıntısını bilen Tanrı yargılarında hiç hata yapmaz (Eyup 11:7-9).

40:29 zayıf, takati kalmamış olan: «Zayıf» ve «yorulmak» sözleri bu bölümün son üç ayetinde sık sık geçer. Zayıf, takati kalmamış olanlar kimlerdir?

1. Sevinç duymayanlar -- «Rab sevinci gücünüz odur» (Nehemya 8:10).

2. Yarım yürekliiler -- İsa Mesih'e bağlılıkları tartışılır olan, «Tüm yüreğimle sana hizmet ettim» diyemeyenler (Mezmur 119:2,10,34,58,69; Yeremya 24:7; Luka 10:27)

3. Yüreksizler -- Ne Tanrı ne de insanlar için yararlı bir girişimde bulunan, inisiyatif (öncecilik) göstermeyenler (35:3,4)

4. Denemelere karşı direnmeyenler

kudretini (erkini) artırır: Tanrı'nın insanların canlarıyla doğrudan ilişkisi vardır, amacını hemen gerçekleştirebilir. Ne var ki, insanın yapılışı, düğmelerle kontrol edilen bir robotun yapılışıyla karıştırılmamalıdır. Bir robotun yönünü, hareketini değiştirmek isteyen teknisyen gereken düğmelere basar, hemen bir sonuca ulaşır. Tanrı kişiyi buna benzer yöntemlerle denetimi altında tutmaz. Tanrı, kişinin O'nun kutsal ilkelerini benimsemesini ve uygulamasını ister. Kişide etken bir isteği görünce Tanrı onu güçlendirir, onda şu nitelikleri oluşturur:

1. Günaha karşı direnme gücünü (Romalılar 7:14-15, 18-25)

2. En acı ve uzun süren denemelerde bile dayanma gücünü (Yakup 1:2-4; 1. Petrus 1:6,7; Vahiy 2:9-10)

3. Kutsal bir yaşam sürdürme gücünü (1. Korintliler 15:58; 2. Korintliler 3:3; Galatyalılar 6:9)

4. Sevinci (1. Petrus 1:6,8)

5. Gerçeği bildirme gücünü (1. Petrus 2:15)

40:30 gençler, yiğitler: Belirli görevler için kendilerine güvenilen seçkin adamlar bile, yenemedikleri engellerle karşılaşır (Romalılar 12:3).

40:31 Rabbi bekleyenler...: Bu cümlecikte ne denli çok iman, ümit, dayanıklılık ve güç gizlenmektedir!

kuvvetlerini tazeler: Ham maddeden güç neden üretilir? Belirli bir iş görmek için gereken enerjiyi sağlamak amacıyla; örneğin, bir makinanın çalışması için, bir binanın ısıtılması ve aydınlatılması için, bir aracın hareket etmesi için, eşyaların yerden yere taşınması için, v.s. Kullanılmayacak gücü üretip depolamak, zaman, para ve enerjiyi savurur. Tanrı insanları amaçsızca mı güçle donatır? Kesinlikle hayır! O, kutsal işler yapmaları için insanları güçlendirir. İsa Mesih, «Kutsal Ruh sizlere geldiğinde **güç ile kuşanacaksınız**» dedi. Öğrencilerinin Kutsal Ruh'un **gücüyle donatılmalarının amacı** neydi? Bu hemen bildirildi: «Yerusalem'de, tüm Yahudiye'de, Samiriye'de ve dünyanın en ırak köşesine dek benim tanıklarım olacaksınız» (Haberciler'in İşleri 1:8). Tanrı O'nu bekleyenlerin gücünü neden tazeler? Onlar rahat bir yaşam sürdürsünler diye değil! Onlar günahı yenme gücüne sahip olarak (Romalılar 6:6-7,12-14,18,22) Mesih'in benzerliğinde bulunsunlar diye (Romalılar 8:29; Koloseliler 3:10). Böylece O'nun egemenliğinin ilerlemesinde etkin işçiler (Haberciler'in İşleri 8:12; 19:8; 20:25; 28:23,31; Kolseliler 4:11) olsunlar diye.

kartal gibi: Tüyları dökülmüş bir kartal kısa bir süre güçsüz kalır. Ne var ki, yeniden tüylenince gücü tazelenir. Zayıf düşen bir Mesih inanlısı Tanrı'yı beklerse, yeniden «tüylenecek», güçlendirilecektir.

seğitirler ve yorulmazlar, yürürler ve zayıflamazlar: Dua eden, Tanrı'nın rehberliğini bekleyen her Mesih inanlısı Tanrı'da güçlü olur (Mezmun 84:7; Mika 4:5; İbraniler 12:1-4).